

Aan : Programma Ketenvoorzieningen

Van : Strafrechtketen Architectuurraad (SRK-AR)

Datum : 6 mei 2021

Dossier : Ketendoelarchitectuur/ Ketengedragvoorzieningen

Onderwerp: E-Makelaar

Aanleiding

De projecten risicogegevens en Wet SenB willen graag snel aan de slag met E-Makelaar. Om dit te faciliteren wil het programma Ketenvoorzieningen voorkomen een minimal viable product (MVP) beschikbaar stellen. Bij voorkeur (deels) op basis van een bestaande toepassing binnen JenV. JIP wordt hiervoor overwogen.

Om richting te geven aan de implementatie geeft de SRK-AR in deze notitie richtinggevende uitspraken mee voor het ontwikkelen van de dienst en het MVP E-Makelaar. Dit volgens het principe van minimaal kritische specificatie.

E-Makelaar als onderdeel van "Uitwisselen"

E-Makelaar maakt deel uit van Ketengedragvoorzieningen (KCV's) gericht op de techniek voor het uitwisselen van gegevens. Dit omvat E-Koppeling, E-Distributie, E-Portalen en E-Makelaar.

Conceptueel zijn deze KCV's onderscheiden vanwege verschil in verantwoordelijkheden en (on)mogelijkheden voor gezamenlijkheid. Zie KDA en Verdieping KDA).

In de bijlage wordt het waarom van E-Makelaar kort toegelicht.

E-Makelaar essentie

Conceptueel ondersteunt de E-Makelaar de interactiepatronen "vraaggestuurde informatiedeling en "notificatie". "Notificeren" laten we hier buiten beschouwing. Bij implementatie is deze functionaliteit strikt gescheiden en autonoom.

De E-Makelaar staat ten dienste van de informatieafnemer (interactiepatroon vraaggestuurde informatiedeling). E-Makelaar bedient de informatieafnemer(s) door veel voorkomende samenhangende vragen in één keer te behandelen. Dit op basis van een afgesproken "receptuur".

Voorbeeld: De informatieafnemer wil weten "Welke risicogegevens zijn in de SRK bekend voor persoon X?". De informatieafnemer stelt die vraag aan de E-Makelaar (gebruikt een informatiedienst). De E-Makelaar weet de "receptuur" waarmee bij de informatieverstrekkers (Politie, DJI, Reclassering, CJJ, ...) de afgesproken gegevens worden opgevraagd. De verzamelde antwoorden worden aangeboden aan de informatieafnemer.

De E-Makelaar handelt onder verantwoordelijkheid van de informatieafnemer. Er zal dus een gegevensverwerkingsovereenkomst moeten zijn

(met grondslag en doelbinding) tussen de organisatie (dienstafnemer) van de informatieafnemer en de informatieverstrekkers.

De E-makelaar kent drie varianten voor bevragen:

1. Parallele bevraging
2. Getrapte bevraging
3. Afleidings bevraging

Ad 1) Vergelijkbaar met de huidige JIP- implementatie.

Ad 2) Vergelijkbaar met BCS (vb. vraag naar gezinssamenstelling) De output van een deelbevraging geeft input voor een nieuwe bevraging

Ad 3) Op basis van de deelbevragingen wordt een 100% deterministische regel uitgevoerd. Vb "Was persoon X op datum Y meerderjarig volgens de dan geldende jeugdwet".

Met deze laatste vorm van bevragen (3) zijn we zeer terughoudend omdat het risico bestaat dat impliciet verantwoordelijkheden en verwerkingsverantwoordelijkheden bij de E-Makelaar komen te liggen die het bereik van een KCV overstijgen. Per casus van type 3 is overleg met SRK-AR nodig.

Bij bevragingen van type 2 en 3 kan geen sprake zijn van briefgeheim. Wel is het zaak de gegevens nodig voor verdere bevraging of afleiding te minimaliseren.

E-Makelaar als dienst

Wij beschouwen E-Makelaar als een dienst te leveren door een dienstverlener.

Wij onderscheiden bij E-Makelaar designtime van de receptuur en runtime diensten.

In deze notitie gaan we niet in op het ontwikkelen en instandhouden van de dienst met thema's als governance, financiering etc.

Voor de leesbaarheid gebruiken we in deze notitie de volgende rollen:

- De informatieafnemer (de persoon die de concrete vraag stelt);
- De [dienstafnemer](#) (de organisatie waartoe de informatieafnemer behoort);

- De [informatieverstrekker](#) (de organisatie die gegevens beschikbaar stelt);
- De [dienstverlener](#) (de organisatie die de dienst E-Makelaar levert).

We laten voor nu buiten beschouwing dat een informatieverstrekker of dienstafnemer ook weer gebruik kan maken van een dienstverlener.

Voor de leesbaarheid gebruiken we in deze notitie de volgende begrippen:

- De vraag: afkomstig van de informatieafnemer;
- Antwoord: het resultaat dat de vraagsteller krijgt (een [informatieproduct](#))
- Receptuur: vastgelegde [informatieproducttype](#) met de daarbij behorende [afleidingsregels](#) benodigd om de vraag te beantwoorden;
- Deelvragen (sub vragen uit de receptuur) worden door de dienstverlener gesteld aan de informatieverstrekker(s);
- Deelantwoorden: Het antwoord op een deelvraag. Gegevens ([informatieproduct](#) van een bepaald [informatieproducttype](#)) beschikbaar gesteld door de informatieverstrekker.

E-Makelaar (designtime van de receptuur / configuratie)

Dit omvat op hoofdlijnen:

- In samenwerking met E-Semantiek afspraken maken over de "receptuur". Dat is het in E-Semantiek vastgelegde [informatieproducttype](#) met de daarbij behorende [afleidingsregels](#).
- Het configureren van de E-Makelaar conform de receptuur. Hier zijn verschillende implementatievormen mogelijk. Variërend van "hard gecodeerd" tot "dynamisch", d.w.z. interpretatie van de receptuur op runtime. Waarbij, gezien mogelijke complexiteit, grote voorzichtigheid is geboden bij dynamische configuratie.
- Opdracht geven aan de informatieverstrekkers voor het ontsluiten van de gegevens (ook dat is een [informatieproducttype](#) afgestemd en vastgelegd in E-Semantiek) via de E-Koppeling van de informatieverstrekker.
- DVO (geen GLO) afsluiten tussen dienstafnemer en dienstleverancier en informatieverstrekkers.

De definitie van de "receptuur" ligt dus vast in E-Semantiek. De implementatie, de interpretatie van de receptuur en de uitvoering daarvan ligt vast in E-

Makelaar. We willen voorkomen dat de receptuur alleen via E-Makelaar inzichtelijk is waardoor hergebruik en analyse wordt bemoeilijkt.

E-Makelaar (runtime)

Kort samengevat voert de E-Makelaar bij een vraag het volgende proces uit:

- 1) Stelt vast of informatieafnemer de gevraagde informatiedienst mag gebruiken. (overeenkomst tussen [dienstafnemer](#) en [dienstverlener](#) E-Makelaar)
- 2) Splitst de vraag, conform het afgesproken recept, uit in verschillende deelvragen;
- 3) Zet, conform het afgesproken recept, de deelvragen uit bij de informatieverstrekkers. Exacte invulling afhankelijk van de variant van bevraging. Bij variant 1: in een keer alle deelvragen. Bij varianten 2 en 3 afhankelijk van opbouw van het recept.
- 4) De E-makelaar spreekt hiervoor E-koppeling van de informatieverstrekker aan. Eventueel kan de E-makelaar gebruik maken van E-Distributie.
- 5) Verzamelt de deelantwoorden op de deelvragen
- 6) Bij 2 en evt. 3: uitzetten nieuwe deelvragen. Dit kan zich meerdere keren herhalen.
- 7) Bij variant 3: toepassen van de afleidingsregels uit het recept op de ontvangen deelantwoorden
- 8) Bewaak tijd: geef antwoord binnen de afgesproken tijd, ongeacht of alle deelvragen zijn beantwoord.
- 9) Assemblage¹ antwoord. Hierbij zijn twee opties mogelijk:
 - alle deelantwoorden worden in één keer geleverd;
 - ieder deelantwoord wordt afzonderlijk geleverd.Keuze is afhankelijk van informatiebehoefte en performance-eisen, eenvoud, etc.
- 10) Meld aan het eind van de afgesproken tijd aan de informatieafnemer per informatieverstrekker of het mogelijk was de vraag te stellen, of een deelantwoord is ontvangen en de inhoud van het deelantwoord. (Van belang maak onderscheid tussen niet bereikbaar, geen informatie beschikbaar, etc.).

- 11) Verwijder de na de afgesproken tijd ontvangen deelantwoorden en meldt dit aan de informatieverstrekker.
- 12) Lever voorgaande (9,10,11), via E-Koppeling, aan de informatieafnemer (eventueel via E-Distributie)
- 13) E-Makelaar logt het door de E-Makelaar uitgevoerde proces (opdrachtmanagement) voor wie welke activiteiten zijn uitgevoerd met welk procesresultaat (niet de inhoud) in welke tijd.

Richting implementatie

Bij implementatie is het goed mogelijk dat er een toepassing is welke zowel functionaliteiten van E-Distributie, E-Makelaar als E-Koppeling bevat. De afzonderlijke functies van de concepten moeten als afzonderlijke services beschikbaar zijn.

Concreet: Stel een toepassing waarin zowel functies van E-Distributie en E-Makelaar zijn opgenomen. De functie van E-Makelaar kan gebruikt worden zonder die van E-Distributie te moeten gebruiken. E-Distributie kan gebruikt worden zonder de E-Makelaar functionaliteit.

n.b. de E-Makelaar zelf wordt ook via E-Koppeling aangesproken. De E-Koppeling van de dienstverlener van E-Makelaar.

E-Makelaar dient te voldoen aan de nieuwe standaarden voor E-Koppeling.

Als transformaties tussen oud en nieuw nodig zijn, zowel aan de kant van de vragenstellen als de informatieverstrekker, dan worden die in E-Distributie opgelost.

Er zullen meerdere instanties van E-Makelaar zijn. Een single point of failure dient voorkomen te worden. Het draagt ook bij aan het beperken van de complexiteit en afhankelijkheden. Een mogelijke compartimentering is langs de lijnen van de informatiegebieden uit de KDA.

E-makelaar autoriseert alleen op de informatiedienst die zij levert. Dus niet op grondslagen en

¹ N.B. Assemblage is hier in enge zin bedoeld. Het bijeenvoegen van de afzonderlijke deelantwoorden en deze doorleveren, waarbij de afzonderlijke deelantwoorden herkenbaar blijven.

doelbinding. Dat is aan de informatieverstrekker. De dienstafnemer dient te zorgen dat de informatieafnemer (persoon, rol) alleen met de juiste doelbinding het informatieproduct kan opvragen

E-Makelaar dikt dus niet in en filtert (weglaten van delen van deelantwoorden) ook niet. Ook dat is aan de leverende ketenpartner. Anders wordt de makelaar een verwerkingsverantwoordelijke. De makelaar geeft 1 op 1 door.

De E-makelaar geeft de autorisatie- en authenticatie-attributen + grondslag en doelbinding van de [informatieafnemer](#) 1 op 1 door aan de [informatieverstrekker](#). Daarmee blijft informatieverstrekker in controle over welke gegevens aan wie op welke grondslag geleverd worden.

Kan de informatieverstrekker dit uit besteden aan de E-Makelaar?

Nee. Wel kan de dienstverlener van de E-makelaar een extra dienst hiervoor toevoegen. Dat blijft echter een dienst / overeenkomst tussen de dienstverlener en de betreffende informatieverstrekker. (Zie discours over halen bij de bron 2.o) Het is daarmee geen ketenafpraak en geen deel van de KCV E-Makelaar.

Ingevolge voorgaande houdt de E-Makelaar geen verstrekkingen- of ontvangstenadministratie bij. Dat is respectievelijk aan de informatieverstrekker en de dienstafnemer. (E-Compliance). Dit houdt in dat voor de dienstafnemer duidelijk moet zijn welke informatie van welke informatieverstrekker is verkregen.

E-Makelaar heeft geen cache want bewaart geen gegevens. Bewaren van data impliceert een grotere verantwoordelijkheid die niet past bij een KCV. E-Makelaar heeft alleen een administratie van de dienstverlening, niet van de inhoud van de verleende diensten

E-Makelaar is een S2S voorziening. Heeft dus geen eigen portaalfunctie.

E-Makelaar bij de informatieverstrekker?

Een informatieverstrekker maakt vaak intern gebruik van met de E-Makelaar vergelijkbare functionaliteit om een voor de keten relevant informatieproduct

samen te stellen. Technisch kan het identiek zijn, het is echter geen E-Makelaar om dat het een organisatiespecifieke functionaliteit is en geen ketenfunctionaliteit. Met alle gevolgen voor verantwoordelijkheden, governance en financiering. Zie ook de presentatie van E-Makelaar.

Aanwijzingen voor gebruik JIP als E-Makelaar voor risicogegevens.

E-Makelaar en Project risicogegevens

- Plot de hier boven begrensde functionaliteit van E-Makelaar op de functies van RIGA.
- Bekijk wat niet wordt ingevuld door E-Makelaar
- Beoordeel of dat wat niet wordt ingevuld onder te brengen is in een andere KCV of een RIGA component is.

E-Makelaar en JIP

- Verkrijg helderheid over eigenaarschap JIP
- Verkrijg helderheid over dienstverlener E-Makelaar
- Plot JIP op E-Makelaar (KDA)
- Wat valt er buiten? Is dit (op termijn) te isoleren?
- Vergelijk de erbuiten vallende functies met de resterende functies van RIGA
- Indien een match, zijn ze te isoleren en als service aan te bieden?

n.b. De dienst E-Makelaar beginnen met JIP heeft een risico als blijkt dat JIP niet sterk en/of goed genoeg is als basis. Wie betaalt de vernieuwing dan?

Motivatie ketenmakelaar strafrechtketen

6 mei 2021

De KDA beschrijft 11 samenhangende ketencommunicatievoorzieningen (KCV) waarvan er vier gericht zijn op uitwisseling van gegevens: E-Koppeling, E-Distributie, E-Portalen en E-Makelaar.

Deze vier KCV omvatten dus afspraken en standaarden die van toepassing zijn op de ICT-oplossingen voor uitwisseling van gegevens. Deze afspraken en standaarden gelden in ieder geval voor de ICT-oplossingen van ketenpartners. Volgens deze afspraken en standaarden kunnen ICT-systemen van ketenpartners, zonder tussenkomst van ketensystemen, gegevens met elkaar uitwisselen.

Aanvullend is in de KDA de afweging gemaakt dat voor specifieke situaties voor E-Makelaar en E-Distributie ook een gezamenlijke keten ICT-voorziening nodig is, de 'ketenmakelaar'.

Opgemerkt moet worden dat de KDA aan een 'ketenmakelaar' belangrijke restricties oplegt. We noemen de belangrijkste:

- De gegevens-vragende en -leverende partijen blijven verantwoordelijk voor de gegevensuitwisseling (grondslagen en doelbinding), de dienstverlener van de 'ketenmakelaar' heeft hier geen verantwoordelijkheid in.
- Het is niet toegestaan om bedrijfsfunctionaliteit te implementeren in de 'ketenmakelaar'. De 'ketenmakelaar' mag alleen 1 op 1 gegevens doorgeven, zonder filteren, zonder de gegevens permanent op te slaan.
- De 'ketenmakelaar' faciliteert alleen gegevensuitwisseling tussen ICT-systemen (system-to-system) van ketenpartners en bevat zelf geen functionaliteit voor gebruikers.

Deze keuze in de KDA om een 'ketenmakelaar' te hebben in de strafrechtketen is gebaseerd op de volgende voordelen:

- Het kunnen garanderen dat een informatievraag die door meerdere ketenpartners gesteld wordt ook voor iedereen daadwerkelijk hetzelfde antwoord oplevert.
- Het verlagen van onderlinge afhankelijkheden tussen ketenpartners bij veranderingen in waar die gegevens moeten worden opgehaald en bij wijzigingen aan de wijze van opvragen of ontsluiten van gegevens.
- Het ontzorgen van in- en externe partijen bij de complexiteit van informatievragen waarbij meerdere bronnen moeten worden gecombineerd.
- Het kunnen hergebruiken van schaarse specialistische kennis en technieken voor het uitwisselen van gegevens.
- Reduceren van de complexiteit van ketenkoppelingen door over tijd verlagen van het aantal bilaterale koppelingen.

We lichten ze hieronder toe.

- Er zijn veel situaties waar meerdere ketenpartners dezelfde informatievraag hebben waarvoor gegevens bijeengebracht moeten worden uit diverse bronnen van andere ketenpartners. Bijvoorbeeld risicogegevens van een verdachte of gerelateerde gegevens van een voertuig.
- De verwachting is dat de komende jaren door, bijvoorbeeld wijzigingen in de ICT-systemen van ketenpartners en herverdeling van wettelijke taken, de plek en de vorm en de technische wijze waarop die gegevens opgevraagd moeten worden zullen wijzigen. Zo zal de herziening van de

- wet strafvordering meerdere van deze wijzigingen tot gevolg hebben.
- Er zijn diverse van deze informatievragen die dezelfde bronnen bevragen maar waar alleen de gegevens op verschillende manieren worden gecombineerd. Door de implementatie van op elkaar lijkende informatievragen te concentreren in één 'ketenmakelaar' – wordt hergebruik mogelijk van de implementatie van de ontsloten bronnen én van de techniek en kennis en capaciteit die nodig is om dit snel en efficiënt te kunnen realiseren.
 - In een 'ketenmakelaar' kan ook rekening gehouden worden met de (tijdelijke) beperkingen tussen de ketenpartners over hoe ze technisch de informatievraag kunnen stellen én hoe ze technisch in staat zijn hun bronnen te ontsluiten.
 - Hiermee kan in behoorlijke mate worden voorkomen dat wijzigingen bij één ketenpartner tot noodzakelijke wijzigingen leiden bij meerdere andere ketenpartners. Op deze wijze worden de onderlinge afhankelijkheden verminderd.